

בענין: הקובלנה נגד ד"ר צ'צ'קס מנחם

צו לפי סעיף 41 לפקודת הרופאים (נוסח חדש) תשל"ז – 1976

ד"ר מנחם צ'צ'קס (להלן הנקבל) המחזיק ברשיון לעסוק ברפואה, ואולם פועל בשנים האחרונות כמוהל, ולא כרופא, הוא נשוא קובלנה שהוגשה נגדו ביום 22.7.09 על ידי המשנה למנכ"ל משרד הבריאות.

הקובלנה באה לעולם בעקבות הרשעתו של הנקבל ביום 23.2.04 בבימ"ש השלום בפתח תקוה בסדרת עבירות מס אותן עבר בשנים 1997 עד 2001. הנקבל חיפש דרכים להימנע מלשלם את חובותיו לרשויות המס השונות, ובחר בכאלו הכוללות השמטת רישומים, רישום "אחד", של שני ארועי מס שונים תחת פריט רישום אחד, זיוף פנקסי חשבונות ועוד. בדרכי רמיה אלו חמק הנקבל מתשלום מסים בהיקף של כ- 250,000 ₪.

בבימ"ש השלום הודה הנקבל בביצוע העבירות שיוחסו לו, הוא הורשע בכולן, והוטל עליו מאסר בפועל של שנה. מאסר על תנאי של שנה וקנס של 70,000 ₪.

הרשעת רופא בפלילים בעבירה שאיננה כלולה בפקודת הרופאים (נוסח חדש) תשל"ז – 1976 (להלן הפקודה) היא עבירת משמעת לפי סעיף 41 (5) לפקודה. זוהי הסיבה שמשרד הבריאות נוקט בצעדים שיבטיחו קבלת מידע על הרשעות כאלו של רופאים. מסתבר שהקומוניקציה בין ביהמ"ש לרשויות הבריאות אינה פועלת כהלכה. מידע על ההרשעה לא הועבר לרשויות משרד הבריאות, ועקב כך הם לא ידעו על הרשעתו של הנקבל עד סמוך להגשת הקובלנה.

משנודע להם על החליך הפלילי האמור הוגשה נגד הנקבל הקובלנה שהוזכרה לעיל.

שר הבריאות מינה ועדה לפי סעיף 44 לפקודה כדי שזו תשמע את שיש לנקבל לאמר, תרכז את החומר הרלוונטי ותמליץ בפניו כיצד לנהוג בנקבל. הנקבל הודה בפני הועדה בכל המיוחס לו בקובלנה והוא הורשע על סמך הודאתו בעבירות המשמעת בהתנהגות שאינה הולמת רופא, וכן בהרשעה במשפט פלילי שלא לפי הפקודה (סעיף 41 (1) ו- 41 (3) לפקודה).

הטעון בפני הועדה התמקד איפוא בענישה המשמעתית שראוי להמליץ עליה בפני שר הבריאות.

הועדה שמעה טענות וגם ראיות והגיעה למסקנה, בדעת רוב, שהענישה הראויה היא ששה חדשי התלית רשיון. דעת המעוט הסכימה עקרונית למכסת ששת חודשי ההתלית, ואולם הציעה להפעילם בדרך שתגרום לכך שרשיון הנקבל יותלה לשלושה חדשים בלבד.

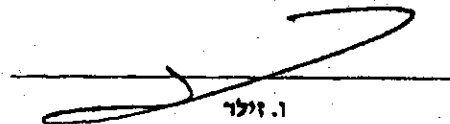
הועדה היתה ערה לפועלו החיובי וההתנדבותי של הנקבל, וגם לעובדה שזה מספר שנים הוא אינו פועל כרופא אלא כמוהל, ואולם דעת הרוב היתה שגם כשהיא מביאה עובדות אלו בחשבון הענישה המשמעתית צריכה להתור להשגת "רמה מקצועית-רפואית" ... יושר ואמינות". הרוב סבר שהסנקציה של ששה חדשי התלית רשיון עליה הוחלט במקרה דומה אחר היא ענישה משמעתית ראויה גם במקרה זה. המיעוט הסכים כאמור לענישה העקרונית של הרוב, ואולם סבר שיש להתחשב בעונש הפלילי הקשה שהוטל על הנקבל מצד אחד "ובהתמשכות הארוכה של ההליכים עד היום הזה, למעלה מחמש שנים". בנסיבות אלו סבר המיעוט שהתליה בפועל לשלושה חודשים מאזנת את כל ההיבטים.

נראה לי שיהיה זה לא ראוי להתעלם מענאי הדין שהיה מנת סבלו של הנקבל במקרה זה. היה זה רק טבעי שאחרי ענאי הדין הכרוך בהליך הפלילי, ולאחר העונש הלא קל שהוטל עליו, ומשאיש לא בא אליו בטענות נוספות בענין זה לאורך תקופה משמעותית, הוא ירגיש עצמו כמי ששילם חובו עד תום על הדרך הקטקלת שבחר ללכת בה. "ההנחתה" הנוספת של הליך בר ענישה מקץ חמש שנים היתה אל נכון הפתעה וזעזוע עבורו. מבחינה זו יש דמיון מה בין מי שריצה תקופת מאסר על פי החלטה שיפוטית, ולאחר חלוף זמן מבוקש לחזוריו לכלא אם משום שערבאת ערעור החמירה את העונש, אם משום שטעות מינהלית הביאה לשחרורו בטרם עת. בדרך כלל נתנה הפסיקה את דעתה במקרים כאלו לחומרת היתירה שיש בסיטואציה בה אדם חש, עקב מצג הרשויות, שהוא יכול לפתוח דף חדש, ולפתע חוזרת ו"נותנת" עליו חטאת העבר. הדברים נכונים שבעתיים כשהלכו לא מעט שנים מאז ההליך הפלילי, שנים רבות יותר מאז נעברו העבירות, וכשלכל אלו נוסף מתדל הרשויות באי דיוח למשרד הבריאות על ההליך הפלילי בעוד מועד.

הענישה שהומלצה ע"י הרוב היא אמנם הענישה הראויה, במיוחד כשמדובר לא בדחף חד פעמי אלא בשיטת קלוקלת שאימץ הנקבל לאורך שנים, ואולם בנסיבות כפי שפורט לעיל, נראה לי שנכון יהיה להעמיד את תקופת ההתליה על שלושה חדשים, וכך אני מחליט, לאחר שסמכויות שר הבריאות בענין הענישה המשמעתית לפי סעיף 41 לפקודה הואצלו אלי.

1.11.09 ההתליה תחל ביום

2.4.09 ניתן היום

ו. זילר

נשיא (בדימוס) של ביהמ"ש המחוזי בירושלים